

Núm. 787

Any XVI

Barcelona 8 Octubre de 1903

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

Bolera com pocas n' hi ha,
una *estrella* per ballá,
una gloria de la dansa,
y que si algún cop descansa
es per tornars' hi á posá.

De dijous á dijous

L'inauguració dels cursos universitaris ha revestit aquest any importància extraordinària per tot arreu, no tan sols perquè així li ha placut al govern, sino per la ferma convicció arrelada en l'ànimo de tothom, de que mes ha d'esdevenir la regeneració de la nostra terra, per vias de l'instrucció, que no pas creant exercits y canons, barcos y altres endròminas de guerra, que costan tant de comprar com de mantenir y arruinan la nació pera son sosteniment. Las quintas s'emportan homes y diners; mes hi son per aquests que pe'ls altres, però tothom fa un cor-esfors, perquè ab ellas n'hi ha prou per esguerrar las carreras del jovent, y per aixó 'l que 's procura es espremer els quartos de las familias que per aytal cas, si no 'ls tenen, els enmatlle-
van.

*
**

L'Universitat Madrilenya, Central, com l'anomenan, va comensar la cerimonia á las dugas de la tarde, del primer dia de 'l mes, presidint lo ministre senyor García Alíx. sentantse á sa dreta 'l rector senyor Fernández y González, y á la altra ma 'l senyor García de Paredes. Llegí 'l discurs inaugural lo doctor Don Amalio Gimeno, tractant lo tema «Importancia social y política de la medicina» (Aquets no s'embolican; no mes fan que sortir de 'l pas.) A Saragosa, 'l discurs d'obertura, 'l digué don Joseph Ruiz Castizo y Ariza, «Sobre las hipótesis, que serveixen de fonament á la mecànica racional».

A Valladolid, pronuncià l'arenga, Don Eduard Ledo Ybuarce, versant sobre lo tema «Importancia de l'educació infantil, sos progresos en lo sigle XIX y son estat á Espanya». Fou molt exprés per ferne un bon discurs, si sas idees van ab son temps. No van faltar precaucions policíaicas per fora, y molta por per dins.

A O'iedo, tingué á son encarrech l'oració inaugural, lo doctor Don Vicens Díez O'doñez, essent lo tema «Fray Domingo de Soto», y á Sevilla, Don Manel Sánchez de Castro baix lo tema «Lo principi generador ò vital, es com la calor de la llar jurídica».

A Granada tingué gran fons lo discurs de Don Pascual Macher y Vilar, per son tema «De l'urgent necessitat de qu'els nostres governs s'en preocupin de l'estat en que 's trovan las Universitats espanyolas, rejoyenint y dignificant lo professorat actual» y á Salamanca Don Frederich Bruso Crespo sota lo tema «L'influencia y participació de l'Església Catòlica en la cultura de la vida jurídica d'Espanya» llensà un'arenga reaccionaria.

A Santiago, lo Senyor Bagallal, bo y presidint l'acte, va tractar de lo qu'habia de ser lo mestre, ab ample criteri; á Valencia, xiulets y picaments de mans al descobrirs' lo retrato de 'l Rey y tocar la marxa reyal.

No seguim mes enllá, per no s'er masa pesats en las ressenyas.

*
**

Ara entrèm á Barcelona, qu'ha donat la nota mes simpática de totes, obrint en sa inauguració anyal,

las portas y els brassos á las classes treballadoras. Ha estat exemple digne de que cundeixí, veurer marxar cap á l'Universitat literaria, comissions de disset Ateneus Obrers d'aquesta provincia, per rendir tribut d'agrahiment á son rector per haber contribuït personalment en pro de la cultura de la classe obrera, y als estudiants batre las mans á son pas, gaudintse de l'acte qu'anavan á realisar.

No som de 'ls qu'ens enlluernan els actes preparats per endevant; pero si regoneixèm, que s'ha conseguit un bon pas, que deu propagar's, si 's cultiva ab fermesa y bona fé per l'una part y l'altre.

Lo president de l'Ateneo de Sant Andreu, fou l'encarregat del parlament que feu ab gran cultura de paraula, contestant'hi 'l rector, per boca de 'l catedràtic Senyor Morua, ab discurs enlayrat y ben sentit, que tant de bo se 'l quedi tothom encastat á la memoria, per son compliment.

Las comissions obreras van assistir á l'acte inaugural, prenent lloch á l'estrado de 'l paraninf y sentint lo discurs que anava á carrech de 'l sabi catedràtic de medicina Dr. Valentí y Vivó, que feu un parlament substanciós en son fons y pulcre en sa forma esplicantse sobre «La funció social de l'Universitat moderna» tema ben exprés pera desenrollat en las presents circumstancias, y per vessar'hi las novellas idees de que n'es rublert dit catedràtic.

Després se llegiren e's noms d'els alumnos premiats en las d'ferentes facultats, institut y escolas especials.

*
**

A Bruselas s'ha estrenat, en lo teatre del Park, una comedia d'en Metterlinck, que te dos actes y se titula: *Lo miracle de Sant Antón*, que no va agradar als morenos tan bon punt la vegeren plantejada y va termenar xiulant tothom qu'h'bia anat á la representació. Y 's veu que no ls mancava rahó, perquè l'assumpto es de lo mes estrany y que 's pugan arribar á pensar. La barreja dels personatjes d'ara, ab l'aparició del Sant y sos miracles, resulta un conjunt estravagant y poch estètic, que ningú 's pot empassar; fins á tal punt que 'l públich va creurer's victima d'una bromada de l'autor.

Hem fet aquesta cita no pas per cap mala voluntat que tinguém á dit autor, ni menos á l'escola moderníssima á que pertany, (qu'en art, tot quan es ben fet ens agrada;) sino per ferne un toch d'atenció á nostres llegidors y ferlos avinent que no 's deixin encerar, per apostols.

Bo y molt conforme, aplanar vias novas, mostrant al poble avensos novensans, instruintlo y ensenyantli nous horizons, mes recordantse'a sempre y fent ho avinent al jovent literari, que no s'entra per la finestra al temple del art, sino que s'puja per una escala molt dreta y tant alta, que molts cahuen de nassos, ans de arribar a son pinacul.

*
**

Lo plet de l'Arcaldia, s'ha trampeijat tirant'hi al demunt un'olla d'aigua freda; no s'hi troba remey y per ara aném tirant á empentas y rodolóns; mes la professó va per dintre y ni las mitras hi valen.

CALIXTE PI Y XARAU.

UN MAL ESPIRIT

Quinto de la vora del foch

EN Guillém y Ferrán mossos abdos de la finca «Mariana» foren los destinats per vetllar lo cadavre de sa mestressa, qu' aquella tarde habían enterrat en lo cementeri del Poblet.

Cap allá 'l cap vespre, quan la terra 's comensá á omplir d' ombras, emprengueren xano vano 'ls dos coterranis, camí vers lo fossar que distava com una mitja hora escassa del poble.

Poruchs de mena se posaren á garlá de ballis y xicotas per esfumar de sas penssas la por qu' hi niava. Donantse valor un ab altre y avergonyits de tindre una temor impropia en els seus anys, van arribá per fi á las blancas parets del petit forrón qu' estava ja embolcallat de negras sombras. Silenciosos é imposats penetraren á dins, y després d' un rato de xerrameca ab lo sepulturer, aqueix que ja 'l vencia lason y ab un bona nit molt sech, va marxar, deixant altre vegada sols als dos companys.

Serenats un xich més, s' encaminaren al centre del fossar hont s' aixecava la gòtica capella propietat de 'ls seus amos, y hont estava de cos present lo cadavre que tenían de vetllar.

Van entrar á dins de la capella muts y frissosos, se senyaren per fer fugí 'ls mals pensaments y prenent assiento cada hu en una cadira, esperaren ab fressa que pasés prompte la nit aquella.

En Ferran imposat per lo silenci qu' arreu regnava, vensut de son, s' abandoná en brassos de Morfeo, sens cuidar-se del seu amich.

Aqueix, al veure adormit al seu company, va tancá també 'ls ulls per imitarlo, y als poch moments ja roncava pitjó qu' un tocino. Una hora y mitja debía fer que ab santa pau dormían, quan en Ferrán cansat de dormir ó be desvetllat per la por que ni en sonnis debía deixar-lo, obrí poch á poch los ulls, se refregá 'ls punys per los parpres per acostumarse

á la claror, y veigé esglayat que lo llumet d' oli qu' habían encés, estava apagat. Esverat y sense sapigué 'l que fer, buscá á palpentas la sortida, quan un fort espetech d' alas va rompre lo silenci qu' allí hi regnava. Impossible descriure la escena que allí pasá.

Ferrán al veure aquell soroll pegá un salt que hauria envejat un saltimbanqui, s' entrebancá ab una cadira que va fer caure á terra ab terratremol y ab quin soroll despertá al seu company, qu' ab los cabells de punta y creyentse agafat per lo dimoni, apretá á correr detrás lo seu amich qu' estava ja á la porta del fossar tremolant com fulla al arbre.

Desesperats, pega en forts colps á la porta y al soroll que feren, despertá sobresaltat lo sepulturer que baixá del seu pis per sebre lo qu' havia pasat.

Quan li van haber explicat lo sucsehit, lo sepulturer ab la rialla 'ls llavis, va dirlos que 'l seguissin.

S' encaminaren altre volta vers la capella, ja allí, 'l sepulturer ab una escala de ma pujá fins la teula de la capella, y ab un mahó va tapar lo forat de la campana perque no pogués fugir lo mal esprit.

Baixá al moment d' allí dalt, y ab molta sang freda va entrar tot sol dins la capella, armat solsament d' un gros bastó.

Tancá la porta, va encendre un misto de flam qu' omplená de llum la capella y ab quina claror pogué distingir una grossa óliva qu' arraulida en un recó buscava l' eixida. Ab dos colps la vá fer caure en terra estamordida. Obrí al moment la porta y feu entrar als dos amichs qu' encara miravan per tots costats ab manifestat recel.

Al veure en terra y mort aquell gros animalot, se miraren un ab altre, y esclafiren al ensemps una forta riallada que contrastava ab lo lúgubre silenci qu' allí regnava.

Per lo vist aquell animalot, entrava per lo forat de la corda de la campana per xuclar l' oli de la llantia.

Vetaquí donchs explicá l' *ánima* en pena que 'ls poruchs Guillem y Ferrán s' habían pensat veure.

R. HOMEDES MUNDO.

BUSCANT OFICI

Hi passat catorze anys pare sempre estant al seu costat hont hi aprés de llejí, escriurer, un poquet d' *Urbanitat* com es posarme bé á taula y ab cortesia tractar.

Mes ará crech que ja es hora que entre els dos hem de pensar si estudiá jo una carrera ó un ofici comensar.

—¿Y que vols fer?

—Lo que vulgui, vosté ho ha de disposar.

—La meva intenció primera era que fossis manyá.

—M' agrada, més reflexioni los inconvenients que hi han; si forjan se fan cremadas, si lliman tenen las mans carregadas de duricias y lo pit sempre els fá mal.

Si tornejan sempre portan tacas d' oli á tots costats y lo mes trist de las cosas

que l' ofici sol portá es que á tot' hora del día los veuréu enmascarats.

—Y fusté.

—Molt bon ofici,

mes té de considerá que muitas voltas treballan ab finas oynas de tall, y en que tinguin molt cuydado es mol fácil pendre mal

—Carreté

Vol que li digui;

tractan massa ab animals y ja sap que diu el ditxo que qui hi tracta... al cap del any es tan animal com ells .. y jo no vull sé animal.

—Sastre.

—Es mal per la dígesta

perque están sempre assentats y es molt facil que ab l' agulla sovint se puguin punxá.

—Potsé sabaté.

No, pare

¡¡sabaté!! . no, aixó may, may. Sempre fan *pudó* de pega

y ab son modo de picar tenen la pell dels jenolls mes forta qu' un botaván.

—Forné.

—Treballan de nits.

—Rajolé.

—Van enfangats.

—Doncas teixidó.

—Cá home.

sempre solen fer escarbats.

—Ferré de tall.

De tot tenen monos cap tall per menjar.

—Llauné.

—Per més que treballin la *lots* els solen donar.

—Pintó.

—No vull pintá monas.

—Y . taper.

—No estich per taps.

—Donchs, veyente tan *bagarro* será lo mes ben pensat, que no pensém ab oficis y que siguis.... capellá.

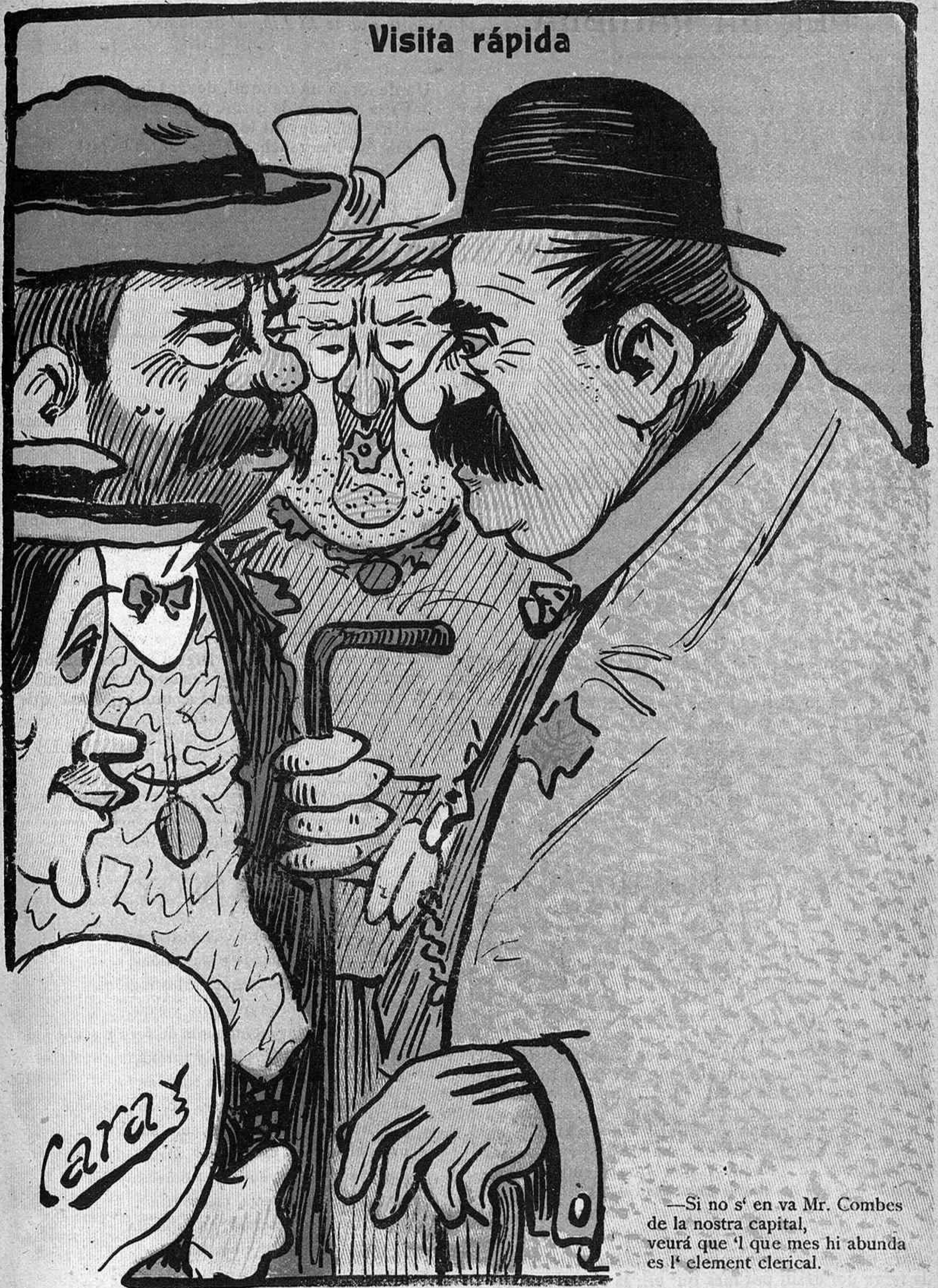
ROSETA SERRA.

Viuda desconsolada

Mort lo seu marit Silveira,
ja res al mon li pot plaura.
¡Trista situació la de
la viuda senyora Maura!

Visita rápida

—Si no s' en va Mr. Combes de la nostra capital, veurá que 'l que mes hi abunda es l' element clerical.

PER LA RAMBLA

MIRA tu, are passa 'l Sebio ¿oy que sembla un senyó? Y aixó que may treballa.
—No 'n fassis cas: te la dona molt religiosa y sab fer miracles.

Entre una monja y un republicá:
La monja:—¿Faria el favor de dirme hont va aquest tranvía?
El republicá ab tota la parsimonia:—Si senyora, vá... avall!

Passava un tranvía per la Rambla, y al volgué pujarhi un sacerdot, digué á n' el conductó:
—¿Fassi 'l favor de pará!
Aquell feu la senyal, y 'l cotxe s' aturá en sech. Pero al ser el capellá per assentarse, el conductó boy agafantlo pel bras y acompanyantlo fins á la plataforma, va dirli:—Miri un altra vegada, quan vulgui servirse del tranvía, sigui mes modest, no tingui la llengua tan bruta, y digui: ¡Conductó!... Fassi 'l favor de fé pará 'l... tranvía.
D' aquest modo no donará lloch á malas interpretacions.

En una parada de la Rambla:
—Ascolti, aixerida; ¿Que no 'm donaría un pom de violetas?
—Ay, si, jove, fins las hi ficaré á n' el trau.
—(¡Quina noya mes amab'el) Bueno; estigui bona.
—Ascolti; val deu cèntims...
—Oh, ja ho sabís; pero vosté, tal com hi demanat, me las ha donadas. Passihobé.
—¡ . . . !

Are si que ho crech alló que diuhen, que de vegadas al detrás de las creus hi ha el diable—digué un estudi. nt á un altre.
—¿Per que?—respongué aquell.
—Home, sí; mira quin un de la policia, que tibet y ab quin pit mes abigarrat de creus!

—Ey, passol...—cridava un que corria ab un cove de peix al cap—quan ¡paf!... en venta un revés de cove al platell d' un que badava... que 'l va deixá estemordit. Pero dirigint la paraula al seu ofés, va dirli ab tota la gracia d' aquest mon!—Dispenséu mestre. Nosaltres aném sistema de tranvía; no 'ns podém aturá en lloch. Y girá qua Rambla avall com si dugués las camas electricadas.

Un que porta cinch pessetas gastadas en un décim, la febre del desitj pot mes qu' ell; la vigilia del sor-

teig s' acostá á un kiosco, y preguntá al expenedor: Ascolti, que te *El Liberal* de demá?

Un de fora á un tranquil, devant de ca 'n Cuadros.
—Faria el favor de dirme quin' hora es?
—Miri, aquí devant te un rellotje.
—Oh, no l' entench. ¡Marca tantas horas!
—Ja te rahó, ja; si qu' es fumut aixó...
—Bueno; faria 'l favor de dirme quin' hora es?
—Prou. ¿Veu aquella minuterá mes llarga? Donchs quan hagi fet la circumferencia, serán tres quarts de cinch.

Miri, papá, quin frare mes gras—digué un noy—
Oh, y aquell gos, per qué li deu segui al darrera?
El pare:—Per la furtó del greix!...

—M' hi ficsat que per la Rambla fa uns quants días que tot son homes amunt y avall venent paraguas. ¿Qué ho deu fé aixó?
—¿No hi donas?
—No, noy, no.
—¿Qu' ets tonto?—¿Que no veus que aquest any no hi ha hagut festas per la Mercè?

—Ay, senyor... Gutierrez...
—¿Qu' es eso?
—A casa hi ha lladres!...
—¿Y per aixó s' espanta? Diga á los malhechores que le dén escrit en un papé sus nombres y domicilio; y este escrit me lo donará á mi... ¡¡Massa que los trobaré!!

RAMPELLS

Á UN NOY

Seguit d' una porció de cortesans, al só de las campanas y els canóns, d' Espanya has corregut varias regions hont has respirat ayres purs y sans.

Has vist richs monuments de reys y sants, castells y catedrals, plans y turóns, y pobles salpicats per tots cantóns ab sanch, no de extrangers, no, de germans!...

Y á mes d' aixó també veuro has pogut un poble errant, misérrim y abatut, que al seu entorn sols veu sombras y dol... un poble que gemega, pro confia que vindrá, sens tardar, un felis día que lliure gosará la llum del sol.

E. REIMBAU PLANAS

A la meva Duleineya

INTIMA

¿Te 'n recordas fa vuit dias,
de passeig ab mi venias
y á un temple varem entrar
y allí una escena vejerem
que tant tu com jo tinguerem
molt que sentir y pensar.

Era un casament, darrera
fita del amor que espera,
somia y viu de la llúm
era l' epilech, la llosa
del amor que canta y gosa
y 's rebeija ab lo perfúm.

Si la nuvia n' era bella,
ho era 'l nuvi tant com ella;
joves y garrits tots dos,
ella á n' ell, la ma donava
y ell ab los ulls li besava
com si cosa del cel fós.

¡Quant ditxossos pareixian!
en lo seu entorn tenian
pares, amichs y parents,
curiosos molts que ho miravam
y ells res veyan, s' ofuscavan
ab sos propis pensaments.

Tú com ells embadalida
tenias tota la vida
posada en lo pensament,
jo á n' ells y á tu contemplava
y un tris recort 'm cremava
com si fos ferro ruent.

Tu pensavas, qui fos rica
com la nuvia y tant bonica
y tingués tant bell espós;
jo pensava ab lo dimoni
qu' en la creu del matrimoni
s' amaga y roba 'l repós.

Tu rublorta d' esperansa
y d' un anhel que no 's cansa
com no 's cansa 'l papalló
que totas las flors volteija
y ab sos perfums se rebeija
vivint sols de la ficció.

Jo mogut per lo deliri
qu' engendra 'l cruhel martiri
y arrugas posa en lo front,
d' aquell casament la escena
veya com ánima en pena
que per castich viu al mon.

Aixís es que ja acabada
aquella festa sagrada
y 'ls dos nuvis desposats,
tú en la pensa aucells tenias,
jo en lo cor cruels agonias
y plahers crucificats.

Y es que tu ets bonica rosa
besada y tant sols desclosa
per lo cefir de la nit,
y jo un llir de l' aygua fora
que si fou ditxós un' hora
resta avuy del tot marcit.

A. CORTINA RIVERA.

CARTA OBERTA

Al primer Ministre del regne

Molt senyor... de casa seva
y President del Consell:
si no li causa un tropell
al llegir la carta meva,
si 'ls multiplicats quefers
que 'l cárrech avuy li dona
li deixa lliure una estona
per llegí eixa carta en vers
llegéixila, y agra hit
li quedarà un pobre pare
que no volgué ferse frare
y avuy n' está penedit.

Jo tinch un noy carrincló
que sols me dú perjudicis;
ha probat tots els oficis
y no 'n trova cap de bó.

Si á l' un 'l troba pesat,
al altre massa lleugé
y entre triá y no fer ré
deu ó dotze anys ha passat.

Y are, apurant ma paciencia,
sols sab menjá y divertirse
y ab quatre ximples sortirse
dels límits de la decencia.

Si vosté, veyent que té
condicions per sangonera
me 'l coloca de manera
que cobri sense fer re,
será etern l' agra hitment
qu' eix pare li portará...

¡seré capás de negá
que governa malament!

Si vol ja li diré jo
per lo que mes serviria;
¡fássimel de policia
que será un bon inspectó!

Per la copia

BALDOMERO BONET

Cosetas

Quan te cantin las vritats
no hi posis contrarietats.

No critiquis may per ré
lo que no sápigas fé.

Mal va qui 's creu que sab massa
no havent rebut cap carbassa.

Mes val ser pobre y honrat
que no rich y deshonorat

Si t' enganyan, pren paciencia
qu' aixís pendrás experiencia.

A. RIBAS LI.

A UNA NENA

—¿Com es nena que no 'm miras
que al veure 'm d' un bon tros lluny
cambias fins de l' acera
si passo á la que vas tu?

¿Pro no comprens tu mateixa
si de sentit tens un punt
que obrar d' aquesta manera
sols es propi de llanuts?

No siguis, donchs, tan ingrata
extén tos rajjos de llum,
dona 'm una miradeta
y aixis jo ja hauré obtingut
tot lo lo que desitjo, nena,
¡dona'm per pietat eix gust!—

Aquestas y altres paraulas
vaig escriure jo el dilluns
á una nena que no es maca
pro que de duros te un munt.

Y 'm contestá ab una carta
ab lletras semblant á ruchs:
—«¡Com vols que 't pugi complaure
si soch guenya dels dos ulls!»—

La contesta que vull ferli
are aqui jo dirla vull:

—«¡Que hí fa que tu siguis guenya
sabent com sé jo molt just
que 'ls duros que posseixes
no miran nena com tu!»

ALBERTET DE VILAFRANCA.

Cantarelles

Si no 't deya perque vinch,
no ho sabrias pas prou be;
donchs ab tant com he vingut,
al tornar, encar no ho sé.

La cansó diu vora 'l mar,
que hi ha una hermosa doncella;
com ta mare vora meu,
que 'm fa sempre mal d' orella.

Te ton caminar bon ayre,
bon detrás y rich costat;
sols mirante cara á cara,
penso veure un escarbat.

Que tu sempre ab mi sols pensas;
que t' estimo, també ho saps;
y 'ns casarém quan tu vulguis;
mentres me portis molts naps.

BATANER DE MANLLEU

—Des' que la rifa va treure
que viu de renda]l' Anglés.

—Donsas jo tenia entés
que sols viu de menjá y beure.

CATALA-NISTA

Aquest any la castanyera,
si no s'hi fica 'l dimoni,
serà d' aquesta manera.

ROMEA

Ab *La tertulia de ca 'l Apothecari* desarretglo de *La rebotica* del xamós Vital Aza, ha demostrat una vegada mes lo senyor Serrat y Weyler esser un remendón ab tota la mala sombra que sols ell pot tenir. En nostre concepte, li mancan condicions pera ferho mellor, per lo qual li aconsellém qu' avans d' assenar obras de altres autors, sobre tot cómicas, ja qu' ell no es capás de fer cap xiste, que 's deixi d' escriure. Y sobre tot no 'ns malmeti l' ortografia puig la paraula Apothecari, tal com l' escriu, perteneix á la parla inglesa y no á la nostra.

Per descuyt involuntari hem deixat de consignar en las revistas passadas del bon exit que tingué lo saynete del Sr. Ramón Vidales, titulat *El carro del vi* que en ell se veu seguix las petjadas del Sr. Vilanova ab sos xistes y ocurrencias.

El carro del vi es un ben observat quadro de costums ab tipos ben dibuixats del natural, no trobantli altre defecte que ser un xich faltat d' argument, pero que distreu y halaga per la gracia que está impregnat en sas escenas.

L' autor sigué sumament aplaudit en una de las escenas de la obra y també al final de la mateixa.

NOVETATS.

Ab los beneficis de la senyora Palermi y senyors Utor y Baratta ha donat fi la temporada d' ópera que ab aplauso y regular resultat, ha fet la temporada de tardor.

L' héroe d' aquestas funcions sigué lo senyor Utor que se sentí merament aplaudit y obsequiat ab nombrosos regalos, vejentse obligat á cantar varias pesas fora del programa anunciat.

La Favorita, ópera que escullí pera la nit de son benefici, cada día la va *pulint mes*, de manera que la última representació que de la mateixa doná, li valgué una verdadera ovació.

Segim creyent que será la *favorita* de son repertori.

Pera avuy s' anuncia una funció extraordinaria organissada per lo professor senyor Santos Arabia á fi de presentar á sos dos deixeples senyoreta Benítez y senyor March ab l' ópera *La sonámbula*, que segons noticias, los filarmónichs quedarán satisfets per las qualitats artísticas que reuneixen los debutants.

CATALUNYA (ELDORADO)

La rifa del beso es lo titul de la sarsuela que ab lletra dels Srs. Granés y García y música del mestre Lopez del Toro, s' estrená ab petit exit degut á la insignificancia del argument y també á que 'ls autors 's trencaren molt poch lo cap.

Es una sarsuela mes, que 'ns sembla que prompte se veurá retirada del cartell.

Hi há en estudi *La chica del maestro*, de Jacksón y Chapí pera estrenarla lo próxim dissapte, donantse la coincidencia que en lo mateix día s' estrenará en l' Apolo de Madrid.

GRAN VIA

De la gran Vitaliani, al repertori de *género chico* s' ha pasat ab lo intèrval de un sol día y abdos géneros y companyias han vist sas funcions sumament concoregudas.

La metamórfosis, no ha sigut motiu pera impedir plens que donan gust á empresa, artistas y hasta al públich.

La nova companyia que baix la direcció dels senyors Arana y Conti travalla desde dissapte passat, reuneix totas las qualitats degudas per l' agrado dels concurrents. Escullit personal ab tota la extensió de la paraula. Los héroes que imperan per are son las tiples Matrás, Mesa y Montesinos y los senyors Alfonso, Alcalá, Castillo y Sanchis.

Del director senyor Arana, poch ne podém dir com á artista, ja que per ara solament l' hem vist en personatjes de poca importancia: de son treball com á directó, nos sembla que mira poch prim en la propietat de las obras.

Lo repertori fins are representat, era ja conegut. Se diu que pera la present setmana, se preparan estrenos.

Avant y fora, que s' ha comensat brillantment.

NOVETATS

SOCIETAT BARCELONESA DE CONCERTS

Ben be 's pot asenyalar ab fita blanca, l' inauguració de 'ls concerts de l' esmentada Societat, novament constituída ab elements d' aquesta terra, baix la direcció de 'l mestre Robert Goberna.

Beneméritos poden anomenars' els professors que composan l' esmentada Societat de quintetos, lo mateix que son mestre-director, per l' afany y bona voluntat de popularissar la música clásica, aquella qu' entra dretament per l' orella y fa palpar lo cor, sens estruendosos aparatos y fort soroll instrumental, com volen fer de moda.

Aquesta novella orquesta tota de instruments d' arch, ja ha ensenyat son bon gust refinat, solzament al escullir son primer programa. Mozart Haydn, J. S. Bach, Schubert, Boely, Beethoven, tancant l' audició 'l gran quinteto en mi bemol de 'n J. N. Hummel, deguentse calificar totas las pesas triadas, de filigranas artísticas, dolsuras d' aquellas que l' homdeuria escoltar genolls en terra com cosa divina.

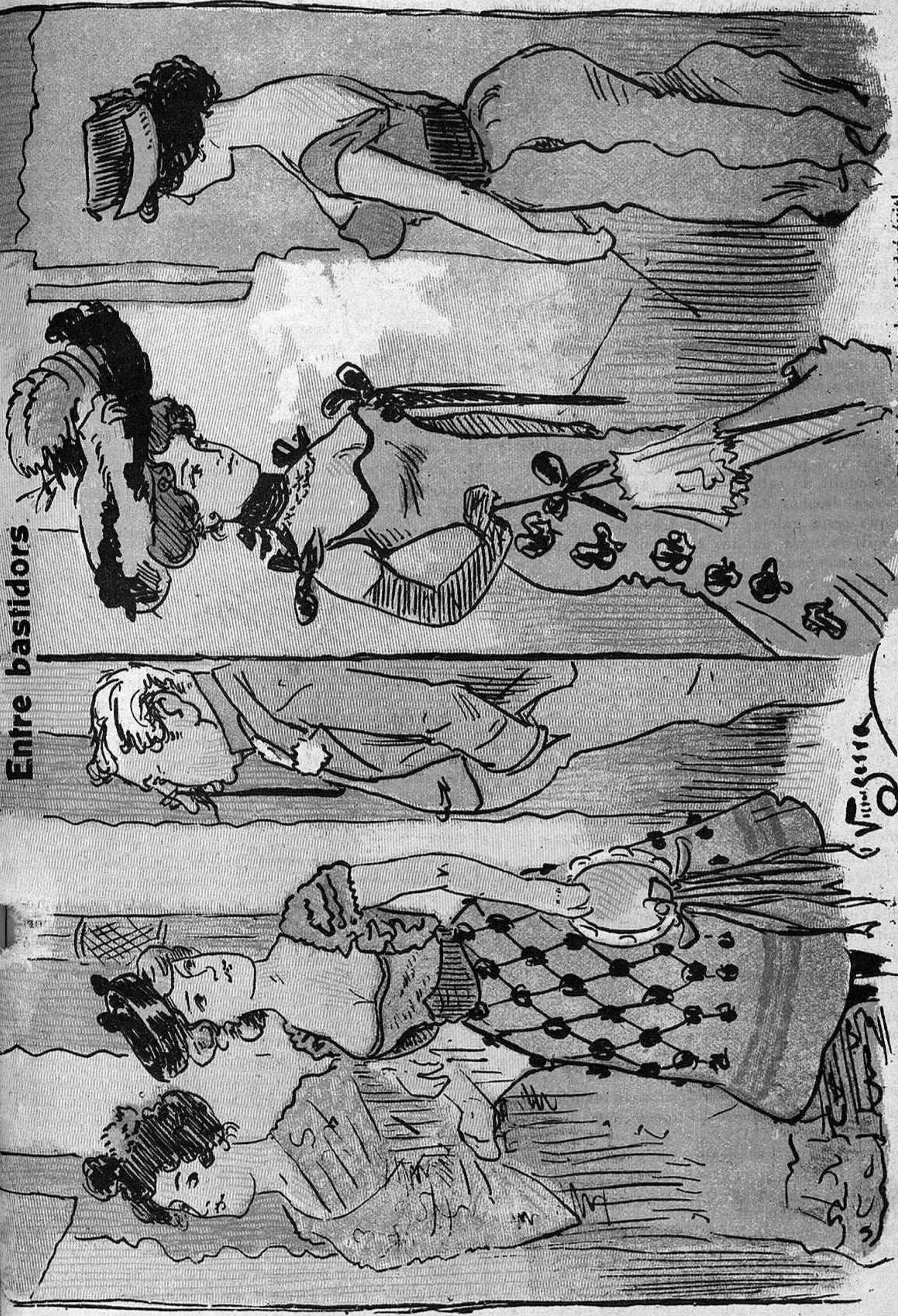
Mes no 'ns alegrém masa, que el públich concurrent, no 'l vam trobar tot lo nombrós que 'l cas requería.

L' execució de las pesas que composavan lo programa, fou justa, portada á temps, remarcantlos be y ab gust exquisit com pertoca, ensenyant la pericia dels professors y del mestre Goberna, 'l mateix que de 'l primer violí senyor Sanchez.

Tots foren aplaudits y ho serán molt mes si perseveran en son comiat.

UN COMICH RETIRAT

Entre bastidors

—¡Está bé aquesta obra; tindrà éxit!
— Vols dir: tindrán éxit las nostras pantorrillas.

—¡Ay filletas mevas, ab quin gust las robaría!
—Ja tením lladre; vosté podria pagarnos lo sopar.

VIRGINIA

S. S. Pío X, lo mateix qu' oposa tants obstacles en rebre á Mr. Loubet, en lo proper viatge qu' aqueix deu fer á la Ciutat Eterna, sols perque es president d' una república, acaba d' invitar galantment al Czar de Russia, malgrat esser lo pontifex d' una secta heterodoxa, manifestantli que tindrà molt de gust en rebre 'l.

Aqueix procediment, y que 'm perdoni 'l Sant Pare, es molt poch lleal y cristià. Y si ell no ho creu aixís, qu' obri 'l Evangeli y miri si hi troba que sigui mes noble rebre al déspota mes gran qu' existeix ó be al representant d' una nació culta y adelantada.

*

Que nosaltres progressém á pas de gegant es innegable ó si no aquí 'n vá una mostra:

A Valladolid, un catedràtic, *de cuyo nombre no quiero acordarme*, después de repartir suspensos á tort y á dret igual que fossin galetas, va cometre la salvatjada d' agredir al mitj de la vía pública á un dels examinats, en presencia dels companys del mateix.

Y aixó passa en un temps que tothom parla de regeneració com si fos possible en una nació ahont els encarregats d' ilustrar al poble son els primers en donar tant *bells* espectacles, posantse al mateix nivell dels habitants de las més bárbaras regions africanas.

*

S' han de dir las cosas tal com son: los obrers s' han mogut molt últimament, pero, en veritat han avansat ben poch; lo qual prova que 'ls procediments son dolents; qu' ho digan, sino 'ls avensos experimentats pe 'ls obrers estrangers.»

«Es precis, donchs canviar de rumbo; es necessari pelar á la iniciativa privada; s' imposa que 'l obrer pensi per si mateix y obri conforme li dictin sa rahó y sa conciencia, sense delegar sas forsas en un altre, Es indispensable qu' obrim un camí segur, qu' indiquém un punt de partida pera que l'obrer pugui arribar á la realisació successiva de sas aspiracions justas per medi del *cooperatisme* y del *sindicalisme*»

Ab aquestas ó parescudas paraulas terminava l' altre d' a un discurs lo sociólech Sr. Salas Antón en l' Associació de la Dependència Mercantil.

Fa poch mesos que Mr. Faure, aconsellava també als obrers de París, la bondat del cooperatisme y del sindicalisme.

Creyéem qu' un y altre sociólech tocan lo blanch de ple á plé, del obrer; la *capitalisació* del treball contra la *capitalisació* de la mandra.

Lo cooperatisme y 'l sindicalisme han de donar un valor positiu y de durada á lo que verdaderament lo té. Ells han de convertir en amos als que treballan y en pols als explotadors, que gandulejan.

¡Obrers, val la pena de donar aquest nou rumbo á nostras aspiracions!

*

L' altre dia s' esgarriava un diari local de que en una barraca del Carrer del Marqués del Duero habitada per gent miserable y famolenca, hi hagués un feto en estat de descomposició, lo qual fou abortat per la propietaria de la barraca.

A nosaltres sabent que las autoritats están preparant lo bullit electoral, ja no 'ns esgarrija res.

¿Que el feto fa pudor y pot perjudicarnos?

Mes pudor fan unas eleccions, mirinsho com vulguin, y per lo tant, primer son las eleccions que 'l feto.

Ja veurán com en las eleccions fins hi sortirán morts d' una pila de messos.

No hi fa res qu' arrepleguém la peste bubónica; la qüestió es que tinguém concejals que sigan un' altra peste.

¡Uva!

*

Sembla que l' Abaceria Central de Gracia es una d' aquelles cosas que, de veritat, no han d' acabarse de resoldre may.

Diguerem una vegada, qu' entre l' asquerós mercat de la Revolució, lo mercat mes indecent que puga haberhi, y l' Abaceria Central, ab tots sos defectes, optariam per aquesta.

Peró después del acort que prengué l' Ajuntament pera construir en lo lloch que ocupa 'l de la Revolució, un mercat nou, de trinca, ja queda descartada l' esmentada Abaceria, y per lo tant no 's compren que continuhi venentse en aquesta.

¿Es que 'ls acorts de l' Ajuntament se prenen pera no cumplirse?

Pera aquest viatge... no necesitavam concejals.

*

Diuen de Madrit que la noble conducta d' un mestre d' estudi qui denunciá á un manyá que feya fer de burros á sos aprenents, ha tingut imitadors.

Pe 'l carrer de Sant Fernando de la vila y cort, pujava un xicot d' uns vuyt anys carregat ab vuyt ó deu caixons de fusta. Passava per allí un senyor, qui, compadescut del calvari del pobre noy, cridá á un camálích y li dongué ordre de que portés los caixons allá ahont li indicaria l' aprenent.

Ab tal motiu la premsa censura durament contra 'ls abusos d' aquesta indole comesos per molts amos.

Proposém que á tots los que fassin portar á sos aprenents pesos superiors á sas forsas, se 'ls obligui á transportar buitos de pes quadruplicat de cap á cap de la població ahont l' abús se cometi.

¡Per salvatjes!...

*

Mr. Combes qu' havia vingut á visitarnos, tingué de marxar rápidamente de la nostra ciutat, á causa d' haverse agravat sa esposa en una malaltia que de temps la molesta.

D' una part nos alegrém d' aquesta marxa rápida, per que ell pensá venir á una ciutat culta, y s' hauria convenut al final de que aquí son majoria 'ls capellans y 'ls panxa-contentas.

Ben mirada Barcelona, es una ciutat de missas y tant per cents.

Tot lo bo es embrionari.

*

Ara que la qüestió del gas está donant tan joch y que l' Ajuntament está formant sos presupostos, podria te-

nirse present qu' existeixen poblacions que tenen lo gas de franch á cambi de cedir á la Empresa productora d' aquet fluit las escombrarias que 's trovan en la via pública.

Y ja qu' aquí fora aixó demanar peras á un taronjer, perque las Empresas del gas están acostumadas á cobrar bons comptes, millorats encare ab crescuts interessos per demora de pago, podrian cedirse ditas escombrarias, á la Societat que 's comprometés á netejarnos de franch los carrers com está establert en altres punts, ab lo qual l' Ajuntament podria suprimir una brigada de neteja que li costa anualment mitj milló de duros.

—

Sembla mentida; pero al fi 'l nostre Ajuntament ha guanyat un plet, lo qual ha d' haver produhit gran assombro al advocat assessor de la Corporació municipal, que sab millor que ningú los diners que 'ls plets costan á l' Ajuntament, sense que 'l gasto li serveixi pera res mes que pera atipar á advocats y procuradors.

Sí, senyors; la Companyia Anónima volia que per l' interior de la ciutat cada un dels tranvías eléctrics pogués portarne un altre á remolch; l' Ajuntament va oposarshi, lo Gobernador civil dongué la rahó á la Companyia, l' Ajuntament recorregué y 'l Tribunal Contenciós Administratiu acaba de fallar lo plet á favor del Municipi.

Estém, donchs, d' enhorabona.

Los únichs perjudicats son los cerers, perque no podran vendre pera ser porta's á la Bonanova la gran quantitat de brassos, camas y caps de cera, que, sens dupte, haurian dedicat á la Verge los innumerables y pacífichs ciutadans qu' haurian sigut atropellats pe 'ls tranvías eléctrics *dobles*.

¿Tranvías eléctrics *dobles*? Vaja una pensada l' Empresa.

Los *dobles*, sols poden tolerarse quan se tracta de cervesa.

—

A Madrit s' ha d' estrenar l' ópera del compositor catalá Manel Burgés, titulada *Siannah*, quin estreno tindrà lloch en lo teatro Real, pera serho després al Convent Garden de Londres.

Segóns tenim entés aquet Burgés va tenir de fugir d' aquí com altres tants artistas en vista de que 'ls nostres burgesos, trovan que 'l temps invertit en l' art, es un temps miserablement gastat.

¡Qu' en son de *neulas* aquets enriquits *fabricants* de mongetas cuytas!

J' HO JURO

Quan Espanya ti'gui escuadra
com la que 'ns va visitar; (1)
quan tota la monarquia
s' en hagi anat á rodar;
quan de clero y carlinalla
lo mon n' estigui ben net;
quan de polítichs idiotas
un bon foch s' en hagi fet
quan no hi hagi modernistas,
ni 's parli de *gent de bé*,
allavoras, Francisqueta,
será quan me casaré.

MIQUELO.

(1) Aludeix á l' inglesa.

¡ Oh... l' amistad... !

—Adeu Quimet ..!

—Hola Pere ..!

—¿Que tal home, com estás...?

—Bé.

—Y la dona y las criaturas...?
no 'm contestas.. ? ¡ay carat!
á tú 't passa alguna cosa,
no, no ho neguis, ho veig clar
puig que fas molt mala cara...
digas, que tens, aviat,
desseguida, desseguida
si no 'm farás enfadar,
ja sabs que soch amich teu
y que sempre m' ha agradat
qu' em díguin las sevas penas
els amichs, per ajudals,
ab aixó si 't falta algo
ja saps que pots disposar.

—Home; mil gracias de tot,
mes .. ja que 't mostras tan franch,
deixam... un parell de *pelas*...;
tinch un compromís molt gran...!

—Adeu Quimet, vaig depresa
—mirant l' hora—y ja faig tart,
ja 'ns veurém un altra estona;
disposa de mí, ja sabs
que sempre soch, per servirte,
ton mes adicte compan .

JOSEPH MECA

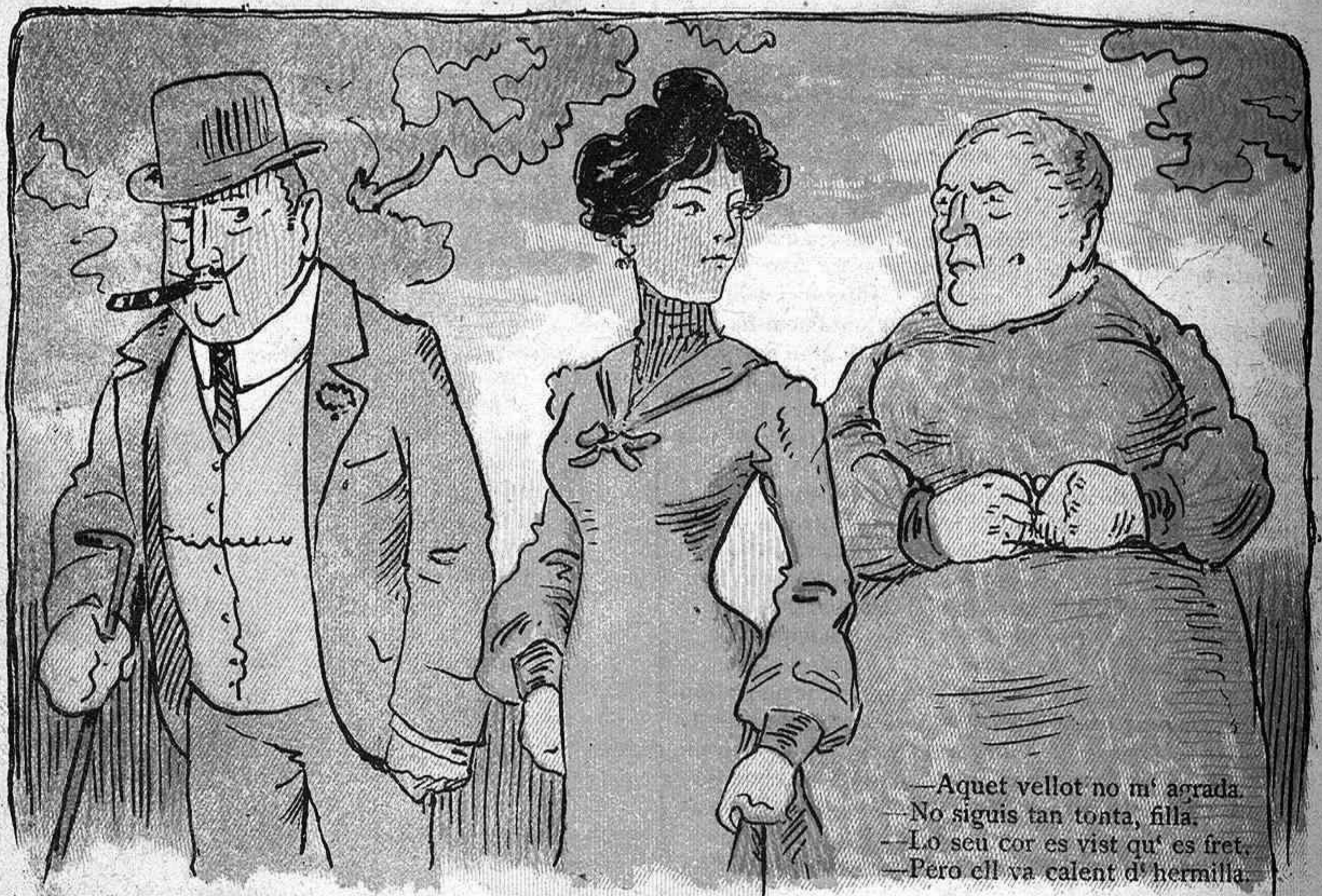
CORRESPONDENCIA

Mont Tranquil; Son molt defectuosas. Envihi 'ls sobre sense cloure ó ab lo sello corresponent puig de lo contrari 'ns costa quinze céntims la broma.—*Antoni B Ribot*; No va. Franqueiji ab sellos de un céntim, ja que d' altra manera hem d' abonar cinch céntims l carter.—*J. J. J.*; La seva poesia es dolenta. Vegi lo que dihém al anterior colaborador respecte al franqueig.—*Lluís Vilanova*; Será atesa sa justa petició. *Sóroma*; Gracias No 'm fou possible aceptar la invitació. Dongui de part meva una forta abraçada á mon cosí.—*Joseph Meca*; Anirá ¡Oh... l' amistad!—*M. G.* Es fluixa.—*Isidro Vendrell*; Está be.—*Miquel O*; ¡Bravo!—*Cranch de la Costa*; Hi ha molta tela, pero no m' agrada.—*Un amich d' en Sexmán*; Las sevas cosas no van.—*Rampells*. Insertarém bastant de lo qu' envia.—*Llorens Saborit*; Es poqueta cosa.—*Reimbau*; Gracias. *Peret Gorga*; ¡Infernall!—*Plat de prix*; Son fluixets.—*Homedes Mundo*; Acepto l' articlet.—*Jaume Centellas*; No están prou be.—*D. F. Campfudo*; No serveix.—*A. Ribas*; anirá.—*A. Pela*; Id.—*Estorér de la Roda*; Id.—*Ll. Carbó*; No 'm xoca.—*Jaume Gallofré*; No va ni ab curriolas.—*Ti tus*; Es mansoy.—*Manuel Castellá*; No marxa.—*Corneli*; No m' ha convensut.—*Francisca Ruscas*; Es dolent... perquè sí.—*Mercuri*; Anirá «Buscant»—*Pep del All*; Aceptat.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Positivisme

—Aquet vellot no m'agrada.
—No siguis tan tonta, filla.
—Lo seu cor es vist qu' es fret.
—Pero ell va calent d'hermilla.

Vinyes

—Son elegants aquets joves;
¿qui sab si l' am los tirés?
—¡Ay, no, noya, que fan cara
de portar molt pòchs dinés!